

Prædiken til 11. søndag efter trinitatis

Luk. 18, 9-14

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Til nogle, som stoledes på, at de selv var retfærdige, og som foragtede alle andre, fortalte Jesus denne lignelse: »To mænd gik op til templet for at bede. Den ene var en farisæer, den anden en tolder. Farisæeren stillede sig op og bad således for sig selv: Gud, jeg takker dig, fordi jeg ikke er som andre mennesker, røvere, uretfærdige, ægteskabsbrydere, eller som tolderen dér. Jeg faster to gange om ugen, og jeg giver tiende af hele min indtægt. Men tolderen stod afsides og ville ikke engang løfte sit blik mod himlen, men slog sig for brystet og sagde: Gud, vær mig synder nådig! Jeg siger jer: Det var ham, der gik hjem som retfærdig, ikke den anden. For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes

Der er to mænd her i historien. Den ene er en anset mand, én man har respekt for, for han er farisæer: Farisæere gjorde meget ud af, at man skulle leve efter loven, man skulle altid tænke på, hvad Gud forlanger af os, man skulle komme i templet og give penge til de fattige og opføre sig ordentligt. Den anden er tolder. Han er ikke anset, han er lige det modsatte: en foragtet mand, fordi han lever af at kræve penge ind, skatter og

afgifter, som går til romerne, de fremmede, som havde besat landet og regerede det med hård hånd.

De to mænd beder begge to. Men de beder på en meget forskellig måde.

Tolderen – ham den foragtede – han står for sig selv, langt fra de andre, og han ser slet ikke op, han ser ikke, om der er nogen i nærheden, han har ligesom kun Gud foran sig. Og til Gud siger han: Vær mig synder nådig. Han ser ind i sig selv og siger: Åh, hvor er det forfærdeligt alt det med mig. Gud, bær over med mig, tilgiv mig, for jeg ved slet ikke, hvad jeg ellers skal gøre. Det er tolderen, der beder sådan.

Farisæeren derimod, han står godt nok og beder til Gud. Han har Gud i tankerne, men også en hel masse andre. Han står sådan og skæver lidt rundt og holder øje med de andre, der er i templet. Der er ham tolderen derovre, ham kender farisæeren godt. Og der er andre, som farisæeren kender, og han ved meget om, hvordan de lever, så det får han også lige nævnt. Uretfærdige er de, de lyver og stjæler og ligger i med naboens kone – jo, farisæeren ved godt, hvad de er for nogen.

Og farisæeren er rigtig glad for, at han kan

fortælle Gud, at han ikke er som de andre. Ja, han er så glad for, at alle de der stakler findes, som ikke er ligeså gode som ham. For så kan han rigtig fremhæve sig selv. 'Jeg takker dig, Gud, fordi jeg ikke er ligesom de andre – jeg takker, fordi jeg er så meget bedre end dem'.

Mens toldereren havde nok i bare at se på sig selv, så har farisæeren behov for at se på alle de andre, og sammenligne sig med dem. Han har behov for at spejle sig i dem og se, hvordan han selv lyser op – en god og retfærdig mand mellem alle de uretfærdige.

Det mærkelige ved historien er jo så, at Jesus slutter med at sige: Det var toldereren, der gik hjem som retfærdig. Altså: det var toldereren, der blev gode venner med Gud af at have været i templet. Farisæeren var ikke kommet på god fod med Gud af at stå der og sammenligne sig selv med de andre.

Vi kan have mange grunde til at sammenligne os selv med andre. Det er tit noget med, at vi er usikre på os selv. Hvis man så kan finde nogle andre, der på en eller anden måde er mere uheldigt stillet, end man selv er, så er det godt at kunne stive sig af med, at man da i hvert fald er lidt heldigere end dem! At man ser bedre ud, er lidt klogere, har flere venner – hvad det nu kan være, man sammenligner.

Men det med at sammenligne sig selv med andre kan jo også blive sådan en vane, man har – så man altid ser andre som sådan nogen, der kun er til, for at man kan blive bekræftet i, at man selv er meget bedre end dem.

Jeg tror, det er sådan, farisæeren har fået det. Og jeg kender en anden, som har det

sådan. Det er tante Sofie. Frøken tante Sofie fra Kardemommeby. Nu troede jeg godt nok, at alle børn her i Danmark kendte Kardemommeby, men en lille rundspørge blandt mine konfirmander har vist, at sådan er det slet ikke.

Så jeg må hellere fortælle lidt om tante Sofie, som altså bor i Kardemommeby. Kardemommeby er mest kendt som det sted, hvor de tre røvere, Kasper og Jesper og Jonatan bor – det vil sige de bor lidt uden for byen og lever af at tage ind om natten og røve det, de sådan mangler for at kunne leve. Ellers er de meget rare og skikkelige, men noget skal man jo have at leve af, og det røver de så.

Men tilbage til tante Sofie. Hun er meget dygtig, men også meget skrap. Den lille Kamomilla, som bor hos hende, er nødt til at være en meget artig lille pige, for tante Sofie finder sig ikke i nogen slags pjat eller uorden.

Og tante Sofie siger sin mening ligeud til hvem som helst – og hendes mening er som regel meget kritisk. På et tidspunkt finder de tre røvere på at røve hende, fordi de gerne vil have et kvindemenneske til at føre hus for sig. De henter hende om natten, mens hun sover. Det er meget nemt, fordi hun sover i en hængekøje, og den kan de bare tage med – hun vågner ikke engang ved det.

Men da Sofie vågner op i røverhulen, så bliver det hurtigt meget svært at være røver. De skal rydde op, og de skal varme vand, og de skal gøre rent, og bagefter skal de selv vaskes. Ellers får de ingen mad. Og inden længe finder røverne altså ud af, at de er

nødt til at røve tante Sofie tilbage, det vil sige bære hende hjem til hendes hus igen, mens hun sover – for det der liv med tante Sofie i huset, det kan de simpelthen ikke holde ud.

Men hvordan er det, at tante Sofie ligner farisæeren? Tante Sofie kan en sang, og den underholder hun med, hvis hun bliver bedt om det. Den begynder sådan her:

Uhadada, hvor er jeg gal. Jeg er så vred og sur.

For her i Kardemomme er der ingenting, der dur.

Hvis alle bare var som jeg, så gik det nok til sidst.

Men ingen andre er som jeg, og det er meget trist.

Ævv!

Tante Sofie sammenligner sig også med andre, ligesom farisæeren gør det. Men tante Sofie er ikke tilfreds med, at de andre ikke ligner hende. Hun ville gerne have, at alle var ligesom hende. Hun tænker på, hvordan der ville komme orden og styr på alting i Kardemommeby, hvis bare alle var, ligesom hun selv er. Ja, det er lidt som de politikere, vi hører, når der er valgkamp – hvis alle bare mener ligesom jeg, så bliver alting godt, så klarer Danmark sig gennem alle problemerne!

Tante Sofie har de andre med på en mere positiv måde end farisæeren har, synes jeg. Hun synes, det kunne hjælpe noget, hvis de andre var ligesom hun. Mens farisæeren, han synes det er godt, de andre ikke er som han, for så har han jo noget at takke Gud for, som de ikke har. Men begge to har de nok lidt svært ved at komme i kontakt med

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

andre mennesker på den rigtige måde. De vil have svært ved at anerkende og respektere de andre mennesker, som de er så kritiske over for.

Hvad med toldereren? Ham der bare bad Gud om tilgivelse, fordi han var så usselt et menneske? Han gik hjem som retfærdig, står der. Hvad betyder det, hvis vi tænker på hans forhold til andre mennesker?

Henne i templet, der fik han lagt alt det, der var galt med ham selv, over i Guds hånd. Gud tog det og sagde til ham: Nu har jeg taget det på mig, så skal du ikke bære rundt på det længere. Du kan gå hjem og tænke nyt om dig selv. Alt det, du havde gjort galt, og som tårnede sig op mellem dig og de andre, det er væk nu. Nu kan du møde dem, og du kan tale med dem og more dig med dem og være én af dem. Du må ligesom begynde forfra. Din skyld er væk, den skal ikke stemple dig længere.

Nu hører vi ikke noget om, hvad toldereren gik hjem og gjorde. Men jeg tror, at han gik hjem og tænkte over sit liv og tog kontakt til sine naboer og sin familie, og fik en snak med dem om, hvordan han kunne leve, hvis nu han ikke havde lyst til at arbejde som tolder mere. Det var en svær snak, men også en god snak. Fordi han havde mødt Gud i sin bøn henne i templet, og Gud havde tilgivet ham, fik han mod til at gøre det.

Farisæeren mødte ikke rigtig Gud i sin bøn. Han havde for travlt med de andre. Og han fik ikke ændret noget i sin forståelse af sig selv. Han blev nok slet ikke klar over, at han havde behov for at ændre noget i sin opfattelse af sig selv.

Tante Sofie blev faktisk klar over, at det var

godt, at andre ikke var som hun selv. Det skete lidt efter lidt. Først kom røverne i fængsel og blev lidt mere ordentlige at se på. Så slukkede de en ildebrand hos den gamle Tobias og reddede hans papegøje ud af flammerne. Det var meget modigt gjort, ikke mindst Kasper var meget modig. Som tak blev de sat på fri fod. Og Kasper blev brandmajor i Kardemommeby. Derpå blev han gift. Med tante Sofie. Hun havde været helt glad for at være ude i røverhulen. Hun kunne faktisk godt lide røverne. Især Kasper.

Vi hører i dag, at vi skal ydmyge os. Det betyder, at vi skal gøre os selv så små, at de andre kan være der med alt det, de er. Først når vi gør det, begynder vi at forstå, hvad livet handler om. Og hvad kærligheden handler om. At elske en anden, det betyder jo, at man sætter den anden højere, end man sætter sig selv.

Allerbedst forstår vi, hvad vores liv handler om, hvis vi lader Gud komme til. Ligesom toldereren gjorde. Det betyder ikke, at vi skal gøre os selv meget værre, end vi er. Men vi skal være ærlige og have mod til at indrømme overfor Gud, hvordan det står til med os. Vi skal måle os selv på det, som Gud forlanger af os. Og hvis vi ikke har levet op til det – og det har vi sandsynligvis ikke – så skal vi bede om tilgivelse.

Så får vi muligheden for at lægge det hele i Guds hånd. Og gå hjem og møde de mennesker, vi kender, med nyt mod og humør. Amen.

Lise Hindsholm

Janderup-Billum

Salmer:

747, 31, 300, 371, 70